

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

De computer in het onderwijs: een bron van verandering? Informatiekunde in de basisvorming

H. van Driel, N. Juist
Hogeschool Holland, Diemen

Doel

De invoering van de informatietechnologie is een startpunt van een grote verandering binnen het onderwijs. Niet alleen het pakket van vijftien vakken en de gelijkheid van dat pakket voor alle scholieren van de onderbouw van het voortgezet onderwijs, maar ook een grote verandering in de rol van de overheid op het vlak van de uitvoering van het onderwijs. Het afschaffen van de minimumtabel, het formatiebudgetsysteem etcetera.

Het invoeren van nieuwe technologie in het onderwijs is ook zo'n streven naar verandering. Die verandering is nog immer niet algemeen doorgevoerd. Het NIVO-project en de opvolger PRINT mogen dan wel officieel afgelopen zijn. De eindconclusies luiden dat er weliswaar veel gedaan is, maar dat de invoering van computergebruik in het onderwijs eigenlijk nog in de kinderschoenen staat.

De rol die het vak informatiekunde krijgt in het voortgezet onderwijs is bijzonder. Het vak, tot nu toe zonder enige status, heeft:

- zich door het NIVO-project op vrijwel iedere school een plaats veroverd, vanuit een amateuristische pionierspositie en dus zonder eenduidige inhoud
- heeft door de Commissie Eindtermen een behoorlijk breed pakket aan doelen gekregen
- heeft uiteindelijk op de adviestabel een summier aantal van twintig lesuren toebedeeld gekregen waarin de doelen nooit te verwezenlijken zijn
- en...wordt door de wonderlijke constructie van vakgebied-leergebied binnen de basisvorming in een soort spilpositie geplaatst.

Kortom, op zich een reeks factoren die onderwijzers tot de uitspraak zouden kunnen verleiden dat dit onmogelijk, onwerkbaar, niet te realiseren is...

En als de docent informatiekunde dit op zijn eigen houtje moet realiseren, dan is dat inderdaad onmogelijk!

Het team als eenheid van verandering

Als we de basisvorming serieus vorm willen geven, zal het schoolteam de invoering van de basisvorming moeten aanpakken. Daarbij kan het vak informatiekunde een belangrijke spelfunctie gaan vervullen.

Computers bieden een onderwijskundige uitdaging. Er wordt weliswaar wat genuanceerder gepraat over de kracht van de machine als 'leerwerktuig', maar de computer als leermiddel en vooral als hulpmiddel zal steeds vaker door docenten en leerlingen gebruikt gaan worden.

Om deze reden, en omdat in de kerndoelen van vele vakken informatiekundige aspecten opgenomen zijn, leent het 'Klein Duimpje - informatiekunde' zich bij uitstek als uitgangspunt bij het vernieuwingsbeleid. Informatiekunde en informatietechnologie vinden we in alle lagen van elke school terug. Hierdoor wordt een school gedwongen tot het voeren van een gericht beleid ten aanzien van de informatietechnologie als geheel.

Zo'n beleid zal door een school in een beleidsplan moeten worden geformuleerd en op basis van dat plan zal het mogelijk zijn doordachte en weloverwogen onderwijskundige en organisatorische beslissingen te nemen.

Opzet en werkwijze

Workshop: stuurgroep informatiekunde

Het maken van een beleidsplan, het opstellen van een nascholingsplan, het coördineren van alle informatietechnologische verschijnselen; dit zijn geen taken waar de docenten zich traditioneel mee bezig houden. Het zijn ook geen taken die door het totale team kunnen worden uitgevoerd; het zijn echter wel taken die iedere geleding binnen de school aangaan.

Daarom is binnen ieder instituut de vorming van een stuurgroep informatiekunde absoluut noodzakelijk.

In de workshop willen we een beeld geven van de taken, die zo'n stuurgroep te wachten staan. Dit willen we doen door de deelnemers een rol te geven in een fictieve school. In de beschrijving van deze school zullen enkele zaken opgenomen zijn, die in de praktijk problemen leveren bij het realiseren van schoolbeleid.

In het eerste deel van de workshop zullen de stuurgroepen (bestaande uit vier tot vijf deelnemers) een aantal vragen voorgelegd krijgen, waar zij een oplossing voor moeten vinden; in het tweede deel worden de besluiten en meningen in een forumdiscussie uitgewisseld.

Door deze methode hopen we niet alleen de deelnemers te laten ervaren met wat voor problemen een team geconfronteerd kan worden bij de invoering van de basisvorming; ook hopen we dat uit de discussies ideeën naar voren komen waar in de toekomst de deelnemer iets aan heeft.